

LANDSRÉTTUR

Úrskurður þriðjudaginn 23. júní 2026.

Mál nr. 276/2026:

A

(Daniel Isebarn Ágústsson lögmaður)

gegn

Þrotabúi Vietnam Restaurant ehf.

(Arnar Þór Stefánsson lögmaður)

og gagnsök

Lykilorð

Kærumál. Dráttarvextir. Forgangskrafa. Gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Laun. Ráðgefandi álit. Réttindaröð.

Útdráttur

Kærður var úrskurður héraðsdóms þar sem krafa A að fjárhæð 5.194.686 krónur var viðurkennd sem forgangskrafa í Þrotabúi VR ehf. en kröfu hans að fjárhæð 4.314.075 krónur var vísað frá dómi. A starfaði á veitingastað VR ehf. þar til aðgerðir lögreglu hófust vegna rannsóknar á fyrirsvarsmanni félagsins og veitingastaðnum lokað. Við gjaldþrotaskipti á VR lýsti A kröfum í Þrotabúi á grundvelli 112. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. Í úrskurði Landsréttar var fallist á kröfu A um yfirvinnu að hluta og orlof að hluta og að þeim kröfum yrði raðað í réttindaröð við gjaldþrotaskipti VR á grundvelli 112. gr. laga nr. 21/1991. Að teknu tilliti til þeirra krafna sem VR hafði þegar samþykkt voru kröfur A samtals að fjárhæð 19.882.419 krónur samþykktar. Landsréttur tók að A ætti rétt á dráttarvöxtum. Landsréttur hafnaði hins vegar kröfu A um laun vegna slita á vinnusamningi, ólögmeis frádráttar frá launum, desemberuppbótar, orlofsuppbótar og innheimtukostnaðar. Þá var hafnað kröfu A um að leitað yrði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins.

Úrskurður Landsréttar

Landsréttardómarmennirnir Eiríkur Jónsson og Jón Höskuldsson og Eiríkur Elís Þorláksson, settur landsréttardómari, kveða upp úrskurð í máli þessu.

Málsmeðferð og dómkröfur aðila

- 1 Sónknaðili skaut málinu til Landsréttar með kæru 1. apríl 2026. Greinargerð varnaaðila barst réttinum 22. sama mánaðar. Kærður er úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 20. mars 2026 í málinu nr. X-5118/2025 þar sem vísað var frá dómi kröfu sóknaraðila um að viðurkennt yrði að krafa hans að fjárhæð 4.314.075 krónur nyti stöðu í réttindaröð samkvæmt 113. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. við gjaldþrotaskipti varnaaðila. Þá var í úrskurðinum viðurkennt að krafa sóknaraðila

að fjárhæð 5.194.686 krónur nyti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 við gjaldþrotaskiptin. Kæruheimild er í 1. mgr. 179. gr. þeirra laga.

- 2 Sóknaðili krefst viðurkenningar á því að krafa hans að fjárhæð 30.892.366 krónur njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Til vara krefst hann þess að hinn kærði úrskurður verði ómerktur og lagt verði fyrir héraðsdóm að taka málið til efnislegrar meðferðar að nýju. Þá er krafist málskostnaðar í héraði og kærumálskostnaðar.
- 3 Varnaraðili kærði úrskurð héraðsdóms fyrir sitt leyti 20. apríl 2026. Hann krefst þess að hinum kærða úrskurði verði breytt á þann veg að krafa sóknaðila verði viðurkennd sem forgangskrafa samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 að fjárhæð 4.413.232 krónur við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Þá er krafist málskostnaðar í héraði og kærumálskostnaðar.
- 4 Sóknaðili krafðist þess með bókun 15. apríl 2026 að Landsréttur kvæði upp úrskurð um að leitað yrði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins um eftirfarandi:
 - a. Hvort skýra beri ákvæði tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2003/88/EB frá 4. nóvember 2003 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma, einkum ákvæði 3., 5. og 6. gr. hennar, og ákvæði tilskipunar ráðsins 91/533/EBE frá 14. október 1991 um skyldu vinnuveitanda að skýra launþegum frá samningsskilmálum eða ráðningarfyrirkomulagi, einkum 2. gr. hennar, þegar þau eru lesin saman með tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2008/94/EB frá 28. október 2008 um vernd til handa launþegum verði vinnuveitandi gjaldþrota, á þann veg að þær skyldur atvinnurekenda og réttindi launþega sem kveðið er á um í tilskipunum 2003/88/EB og 91/533/EBE gildi við gjaldþrotaskipti, í tilvikum þar sem deilt er um efni ráðningarsambands og kröfur launþega sem féllu til áður en vinnuveitandi var úrskurðaður gjaldþrota en innan ábyrgðartímabils samkvæmt landslögum, eða um kröfur vegna launa á uppsagnarfresti.
 - b. Hvort það samræmist ákvæðum tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2003/88/EB frá 4. nóvember 2003 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma og tilskipunar ráðsins 91/533/EBE frá 14. október 1991 um skyldu vinnuveitanda að skýra launþegum frá samningsskilmálum eða ráðningarfyrirkomulagi, þegar þau eru lesin saman með tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2008/94/EB frá 28. október 2008 um vernd til handa launþegum verði vinnuveitandi gjaldþrota, að fella sönnunarbyrðina um vinnutíma alfarið á launþega í tilvikum þar sem vinnuveitandi hefur vanrækt skyldur sínar samkvæmt 3., 5. og 6. gr. tilskipunar 2003/88/EB til þess að halda utan um skráningu vinnutíma starfsmanna sinna og skyldu sína samkvæmt 1. mgr. og i-lið 2. mgr. 2. gr. tilskipunar 91/533/EBE, til þess að upplýsa um meginatriði ráðningarsambands og lengd venjulegs vinnudags eða vinnuviku, sbr. einnig 8. gr. tilskipunarinnar, þar með talið við gjaldþrotaskipti eða sambærileg skipti á hlutafélagi.

Málsatvik og sönnunarfærsla

- 5 Sónkaraðili réði sig til starfa sem kokkur hjá Vietnam Restaurant ehf. og mun hann hafa hafið störf sumarið 2022 á grundvelli ráðningarsamnings 2. febrúar 2022. Í ráðningarsamningnum kom fram að um ótímabundinn samning væri að ræða og að sóknaraðili væri ráðinn í fullt starf. Um laun kom fram að þau væru samkvæmt kjarasamningi og var tiltekið að stéttarfélag væri Matvís. Þá kom fram að fyrir dagvinnu skyldi greiða 2.675 krónur á klukkustund en 4.202 krónur fyrir yfirvinnu. Nýr ráðningarsamningur var gerður 16. maí 2023 og var hann í öllum aðalatriðum sambærilegur hinum eldri en laun fyrir dagvinnu voru 3.377 krónur á klukkustund en 5.304 krónur fyrir yfirvinnu.
- 6 Sónkaraðili starfaði hjá félaginu til 5. mars 2024 en þann dag fóru fram aðgerðir lögreglu vegna rannsóknar á fyrirsvarsmanni félagsins, sem stendur enn yfir. Fóru aðgerðirnar fram á veitingastaðnum og öðrum veitingastöðum í eigu sama aðila.
- 7 Vietnam Restaurant ehf. var tekið til gjaldþrotaskipta 12. september 2024 og er frestdagur við skiptin 6. júní sama ár. Sónkaraðili lýsti forgangskröfum, sbr. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991, að fjárhæð 35.206.442 krónur í búið sem skiptastjóri varnaraðila samþykkti að hluta, eða að fjárhæð 4.413.232 krónur. Skiptastjóri varnaraðila vísaði í kjölfarið ágreiningi aðila um kröfu sóknaraðila til héraðsdóms.
- 8 Með hinum kærða úrskurði var vísað frá dómi kröfu sóknaraðila sem hann krafðist viðurkenningar á að yrði skipað í réttindaröð við gjaldþrotaskipti varnaraðila á grundvelli 113. gr. laga nr. 21/1991. Þá var viðurkennd krafa sóknaraðila að fjárhæð 5.194.686 krónur sem skyldi njóta stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laganna, eða 880.611 krónur umfram það sem skiptastjóri varnaraðila hafði viðurkennt, en kröfum sóknaraðila hafnað að öðru leyti.
- 9 Sónkaraðili leitar með kæru sinni endurskoðunar á úrskurði héraðsdóms að undanskilinni niðurstöðu um frávísun frá héraðsdómi á þeirri dómkröfu að krafa að fjárhæð 4.314.075 krónur njóti stöðu sem almenn krafa í réttindaröð við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Með gagnkæru fór varnaraðili fram á endurskoðun þeirrar niðurstöðu héraðsdóms að 880.611 krónur til viðbótar áður samþykktum kröfum sóknaraðila teljist til forgangskrafna hans.
- 10 Um málavexti vísast að öðru leyti til hins kærða úrskurðar.
- 11 Fyrir Landsrétt hafa verið lögð fram ný gögn af hálfu beggja aðila sem vikið verður að eftir því sem tilefni er til.

Niðurstaða

- 12 Krafa sóknaraðila fyrir Landsrétti um að leitað verði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins lýtur að skýringu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/88/EB frá 4. nóvember 2003 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma og tilskipun ráðsins 91/533/EBE frá 14. október 1991 um skyldu vinnuveitanda að skýra launþegum frá

samningsskilmálum eða ráðningarfyrirkomulagi. Þannig krefst sóknaraðili þess að leitað verði ráðgefandi álits um það hvort skyldur atvinnurekenda samkvæmt tilskipununum gildi við gjaldþrotaskipti og hvort það samræmist þeim að fella sönnunarbyrðina um vinnutíma á launþega.

- 13 Krafa sóknaraðila er reist á 1. gr. laga nr. 21/1994 um öflun álits EFTA-dómstólsins um skýringu samnings um Evrópska efnahagssvæðið. Í dómaframkvæmd hefur verið litið svo á að ráðgefandi álits verði leitað ef nægilega skýrt liggur fyrir að skýring á ákvæðum EES-samningsins hafi raunverulega þýðingu fyrir úrslit máls og fyrir hendi sé, í ljósi sakarefnisins, réttlætanagerur vafi um túlkun EES-reglna með hliðsjón af fyrirliggjandi dómaframkvæmd Evrópudómstólsins eða EFTA-dómstólsins.
- 14 Í ljósi dómaframkvæmdar Evrópudómstólsins, sbr. meðal annars dóm 8. febrúar 2001 í máli nr. C-350/99, og EFTA-dómstólsins, sbr. meðal annars dóm 25. mars 2013 í máli nr. E-10/12, verður ekki talið að slíkur vafi leiki á um áhrif gjaldþrots á skuldbindingar atvinnurekenda á grundvelli fyrrnefndra tilskipana að þörf sé á því að leita eftir ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins. Með hliðsjón af framangreindu verður hafnað þeirri kröfu sóknaraðila um að leitað verði ráðgefandi álits dómstólsins.
- 15 Í máli þessu deila aðilar um kröfur sóknaraðila sem hann lýsti við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Kröfur sóknaraðila eru að fjárhæð 30.892.366 krónur, að teknu tilliti til breytinga sem gerðar voru á kröfunum undir rekstri málsins í héraði. Nær fjárhæðin einnig til þeirra krafna sem skiptastjóri varnaraðila hefur viðurkennt við skiptin. Í öllum tilvikum krefst sóknaraðili þess að kröfur hans njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Kröfur sóknaraðila eru í nokkrum liðum. Launakröfur hans skiptast í kröfur um vangoldin laun sem féllu í gjalddaga síðustu átján mánuði fyrir frestdag eða á tímabilinu frá desember 2022 til mars 2024 og kröfu um laun á uppsagnarfresti frá apríl 2024 til júní sama ár. Þá gerir hann kröfu vegna ólögmeis frádráttar vinnuveitanda af launum hans. Jafnframt gerir hann kröfu um orlof, kjarasamningsbundna þætti og dráttarvexti, en niðurstaða um réttmæti þeirra ræðst af niðurstöðu um fyrrnefndu kröfurnar um laun og frádrátt frá þeim. Loks gerir sóknaraðili kröfu um innheimtukostnað.
- 16 Krafa sóknaraðila um vangoldin laun er reist á 1. tölulið 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 sem kveður á um að kröfur um laun og annað endurgjald fyrir vinnu í þjónustu þrotamanns sem hafa fallið í gjalddaga á síðustu átján mánuðum fyrir frestdag skuli njóta forgangs við gjaldþrotaskipti. Krafa sóknaraðila að þessu leyti er tvíþætt.
- 17 Annars vegar er um að ræða kröfu um grunnlaun á grundvelli framangreindra ráðningarsamninga hans við Vietnam Restaurant ehf. 2. febrúar 2022 og 16. maí 2023 að teknu tilliti til kjarasamningsbundinna launahækkana sem urðu á starfstíma hans. Tekur krafan til nóvember og desember 2023 og febrúar og mars 2024 og er samtals

að fjárhæð 2.179.108 krónur. Fyrir liggur að varnaraðili hefur samþykkt kröfuna og kemur hún því ekki til frekari skoðunar.

- 18 Hins vegar er um að ræða kröfu að fjárhæð 14.870.301 krónu vegna greiðslu launa fyrir yfirvinnu sóknaraðila sem hann kveðst hafa unnið á tímabilinu desember 2022 til mars 2024 og féllu í gjalddaga átján mánuðum fyrir frestdag. Sóknaraðili byggir á því að hann hafi frá upphafi unnið mun meira en launagreiðslur hans tóku mið af. Þannig hafi hann að jafnaði unnið tólf tíma á dag, sex daga í viku, eða 155 til 157 yfirvinnustundir í hverjum mánuði. Greiða hefði átt fyrir yfirvinnu umfram 157,08 dagvinnustundir fram að 31. janúar 2024 en frá 1. febrúar það ár umfram 156 dagvinnustundir, í báðum tilvikum samkvæmt kjarasamningi Matvís og Samtaka atvinnulífsins. Sóknaraðili hefur ekki lagt fram gögn um yfirvinnustundir en byggir á því að vinnuveitanda hans hafi borið að halda utan um unnar yfirvinnustundir, sbr. 57. gr. a laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Það hafi hann vanrækt og því beri að leggja sönnunarbyrði á varnaraðila hvað þetta varðar. Þá vísar hann til framburða fyrrverandi starfsmanna Vietnam Restaurant ehf. sem komu fyrir héraðsdóm til skýrslugjafar og báru allir meðal annars um að vinnutími þeirra hefði verið tólf klukkustundir á dag sex daga vikunnar.
- 19 Varnaraðili hefur hafnað lýstri kröfu sóknaraðila um vangoldin laun að þessu leyti. Byggir hann meðal annars á því að fullyrðingar sóknaraðila um yfirvinnu hans séu ósannaðar og ekki studdar fullnægjandi gögnum. Kröfuhafi í þrotabú verði að sanna tilvist og réttmæti kröfu sinnar samkvæmt 117. gr. laga nr. 21/1991. Meginreglan við gjaldþrotaskipti sé jafnræði kröfuhafa. Forgangskröfur samkvæmt 112. gr. laganna feli í sér undantekningu frá meginreglunni og sæti þröngri lögskýringu. Þá vísar varnaraðili til þess að hann geti ekki borið ábyrgð á skorti á upplýsingum um yfirvinnu sóknaraðila.
- 20 Í 112. gr. laga nr. 21/1991 er kveðið á um forgangsrétt fyrir meðal annars launakröfur við gjaldþrotaskipti að frágengnum kröfum samkvæmt 109. til 111. gr. Ákvæðið er undantekning frá grundvallarreglu laganna um jafnræði kröfuhafa við gjaldþrotaskipti. Verður ákvæðið því ekki skýrt rýmra en leiðir af orðanna hljóðan. Hér er þó til þess að líta að ágreiningur málsaðila lýtur ekki að túlkun ákvæðisins heldur að sönnun, enda er óumdeilt að kröfur sóknaraðila falli undir 112. gr. teljist þær á annað borð sannaðar. Eins og að framan er rakið stendur ágreiningur aðila meðal annars um það á hvorum hvíli sönnunarbyrði um staðhæfingu sóknaraðila um þá yfirvinnu sem hann kveðst hafa innt af hendi. Ágreiningslaust er hins vegar að ekki nýtur við skjala eða annarra sýnilegra sönnunargagna sem staðfesta yfirvinnu sóknaraðila eða umfang hennar.
- 21 Í 57. gr. a laga nr. 46/1980 kemur fram að atvinnurekendum sé skylt að koma upp hlutlægu, áreiðanlegu og aðgengilegu kerfi vegna skráningar á vinnutíma starfsmanna sinna þar sem meðal annars komi fram upplýsingar um daglegan og vikulegan vinnutíma sem og upplýsingar um á hvaða tíma sólarhrings unnið sé, samfelldan

hvíldartíma og vikulegan frídag. Einnig skuli koma fram upplýsingar um tilvik þar sem vikið hefur verið frá reglum um hvíldartíma og vikulegan frídag samkvæmt lögnum eða kjarasamningum, sem og upplýsingar um hvort starfsmenn hafi í slíkum tilvikum fengið hvíld síðar, sbr. 1. mgr. ákvæðisins. Í 2. mgr. segir að þrátt fyrir 1. mgr. sé nægjanlegt að vinnutími starfsmanns sé skráður í ráðningarsamningi, sé vinnutími viðkomandi starfsmanns reglubundinn að jafnaði, og skuli frávik frá þeim vinnutíma skráð sérstaklega í samræmi við 1. mgr. Þá kveður 3. mgr. á um að starfsmaður skuli eiga þess kost að nálgast framangreindar upplýsingar tólf mánuði aftur í tímann. Ákvæði þetta kom inn í lög nr. 46/1980 með breytingarlögum nr. 58/2023 sem tóku gildi 7. júlí 2023. Í athugasemdum við frumvarp til þeirra laga kom meðal annars fram að tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/88/EB frá 4. nóvember 2003, um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma, hafi verið tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 45/2004 frá 23. apríl 2004. Þeim breytingum sem frumvarpið fæli í sér væri ætlað að koma til móts við athugasemdir Eftirlitsstofnunar EFTA þess efnis að héraðs hafi ekki verið innleidd að fullu 3., 5. og b-liður 6. gr. tilskipunarinnar eins og ákvæðin hafi verið túlkuð í samræmi við niðurstöðu Evrópuðómstólsins í máli C55/18, en í því máli hafi dómstóllinn komist að þeirri niðurstöðu að fyrrgreind ákvæði tilskipunarinnar fælu í sér að atvinnurekendur í aðildarríkjum þyrftu að koma upp áreiðanlegu og aðgengilegu kerfi vegna skráningar á vinnutíma starfsfólks þeirra. Tilgangur slíkrar skráningar væri að Vinnueftirlit ríkisins eða eftir atvikum dómstólar gætu metið hvort skilyrði laganna um hámarksvinnutíma og lágmarkshvíld og vikulegan frídag væru virt og hvort starfsfólk hafi fengið hvíld síðar ef vikið hafi verið frá reglum um hvíldartíma og vikulegan frídag samkvæmt lögnum eða kjarasamningum. Væri talið mikilvægt að atvinnurekandi hefði slíkar upplýsingar tiltækar ef upp kæmi grunur um brot á ákvæðum laganna.

- 22 Eins og áður er rakið er ágreiningur með aðilum á hvorum þeirra sönnunarbyrðin hvílir um yfirvinnu sóknaraðila. Hefðbundin sjónarmið um sönnunarbyrði í einkamálum fela meðal annars í sér að sá sem heldur fram umdeildri staðhæfingu beri sönnunarbyrði fyrir henni. Enn fremur er almennt litið svo á að þeim sem telji sig eiga kröfu á hendur öðrum beri að sanna tilvist og efni kröfunnar. Það á við sem endranær þegar kröfu er lýst í þrotabú. Vikið er frá þessum hefðbundnu sjónarmiðum í ýmsum tilvikum og þá í sumum þeirra litið til þess hvort lagaskylda hvíli á öðrum aðilanum um að halda skrá um gögn eða tilkynna tjón svo dæmi séu nefnd. Sé það vanrækt geta staðhæfingar þess sem heldur fram umdeildri staðreynd verið lagðar til grundvallar. Enn fremur er við sönnunarmat horft til þess hvorum aðila stendur nær að tryggja sönnun um umdeild atvik sem hafa þýðingu.
- 23 Sóknaraðili hefur leitast við að færa sönnur að staðhæfingu sinni um vinnutíma. Þannig gáfu sem fyrr segir fyrrverandi starfsmenn Vietnam Restaurant ehf. skýrslur fyrir héraðsdómi og báru með sama hætti og sóknaraðili. Þá liggja fyrir skýrslur lögreglu og upplýsingablöð 27 starfsmanna, sem og upplýsingar um opnunartíma

veitingastaðarins. Þótt hagsmunir fyrrnefndra vitna af málsúrslitum dragi verulega úr sönnunargildi vitnisburðar þeirra, sbr. 59. gr. laga nr. 91/1991, hefur sóknaraðili samkvæmt þessu veitt staðhæfingu sínum vissa stoð og á örðugt með frekari sönnunarfærslu að því leyti. Sjóarmiðum varnaraðila um að vitnaleiðslurnar beri með sér að óljóst sé að hvaða marki vinna sóknaraðila hafi verið fyrir Vietnam Restaurant ehf. er hafnað, enda var sóknaraðili kokkur á þeim veitingastað og ekkert sem bendir til þess að hann hafi verið launþegi hjá öðrum aðila.

- 24 Í framangreindu ákvæði 57. gr. a laga nr. 46/1980 kemur fram sú lagaskylda atvinnurekenda að koma upp kerfi vegna skráningar á vinnutíma starfsmanna. Hvorki liggja fyrir upplýsingar um að Vietnam Restaurant ehf. hafi komið upp kerfi í samræmi við þá kröfu laganna né að félagið hafi haldið yfirlit um yfirvinnustundir sóknaraðila fyrir gildistöku laganna. Þegar svo háttar til verður að leggja til grundvallar að ef vinnuveitandi andmælir kröfu launþega, sem leitt hefur líkur að því að hann hafi unnið yfirvinnu og umfangi hennar, verði vinnuveitandinn að hnekkja staðhæfingum launþegans. Leiðir það einnig af almennum reglum vinnuréttar, óháð beinni lagaskyldu vinnuveitanda til þess að halda utan um tímaskráningar. Um þetta má til hliðsjónar vísa til dóms Hæstaréttar 17. maí 2018 í máli nr. 601/2017.
- 25 Samkvæmt 2. mgr. 72. gr. laga nr. 21/1991 tekur þrotabú við öllum fjárhagslegum skyldum sem hvíldu á þrotamanni við uppkvaðningu úrskurðar um gjaldþrotaskipti nema réttarreglur eða löggerningar kveði á um annað eða það leiði af eðli skyldnanna. Í lögum er ekki kveðið sérstaklega á um hvernig sönnunarstöðu skuli háttáð þegar launþegi á kröfu í þrotabú vinnuveitanda síns. Þá er eðli skyldna varnaraðila að þessu leyti ekki þannig háttáð að varnaraðili teljist ekki hafa tekið þær yfir. Verður að leggja til grundvallar sömu sönnunarreglur og myndu gilda ef varnaraðili væri ekki þrotabú og sóknaraðili hefði uppi kröfu um vangoldin laun vegna yfirvinnu. Samkvæmt þessu verður ekki fallist á það með héraðsdómi að taka verði tillit til þeirra sérstöku aðstæðna varnaraðila að lögregla hafi haldlagt skjallag bókhaldsgögn félagsins vegna lögreglurannsókna og að almennar sönnunarreglur eins og þeim er beitt í vinnulaunamálum geti tæplega átt við. Fyrir liggur að varnaraðili hefur, eftir áskorun sóknaraðila þar um, óskað eftir því með bréfi 22. apríl 2026 að lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu veiti upplýsingar og/eða afhendi gögn sem lögreglan kann að hafa undir höndum um vinnutíma sóknaraðila. Ekkert liggur fyrir um viðbrögð lögreglu við erindinu.
- 26 Fyrir liggur að 57. gr. a laga nr. 46/1980 tók gildi 7. júlí 2023. Á grundvelli framangreindrar lagaskyldu Vietnam Restaurant ehf. samkvæmt ákvæðinu frá þeim tíma verður litið svo á að það hvíli á varnaraðila að sýna fram á að umfang yfirvinnu sóknaraðila sé annað en sóknaraðili heldur fram. Kröfur sóknaraðila voru að hluta til gjaldfallnar fyrir 7. júlí 2023 en fyrir gildistöku laganna giltu almennar reglur vinnuréttar sem leiða samkvæmt framansögðu til sömu niðurstöðu hvað sönnunarbyrði varðar, enda stóð það vinnuveitanda sóknaraðila nær að hafa til reiðu

upplýsingar um vinnutíma hans. Þar sem ekkert liggur fyrir um að Vietnam Restaurant ehf. hafi sinnt lagaskyldunni eða haldið yfirlit um vinnustundir sóknaraðila og í ljósi þeirrar sönnunarfærslu sem sóknaraðili hefur þó viðhaft verður varnaraðili að bera hallann af því og leggja til grundvallar staðhæfingar sóknaraðila um yfirvinnu hans.

- 27 Krafa sóknaraðila um forgangsáhrif launa vegna yfirvinnu tekur sem fyrir segir mið af því að hann hafi unnið sem nemur 155 til 157 yfirvinnustundum á mánuði. Tímakaup byggir á kjarasamningi Matvís og Samtaka atvinnulífsins og hefur útreikningur að því leyti ekki sætt mótmælum varnaraðila. Samtals er krafa sóknaraðila að fjárhæð 14.870.301 krónu. Tekur hún mið af því að sóknaraðili hafi unnið yfirvinnu í mars 2024 eins og aðra mánuði. Eins og áður greinir hætti sóknaraðili störfum 5. þess mánaðar. Sætir krafa sóknaraðila lækkun að teknu tilliti til þess. Að því virtu verður fallist á kröfu sóknaraðila samtals að fjárhæð 14.041.197 krónur og að hún njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 við gjaldþrotaskipti varnaraðila.
- 28 Kröfu sína vegna launa á uppsagnarfresti að fjárhæð 4.865.960 krónur byggir sóknaraðili á 2. tölulið 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 sem kveður meðal annars á um forgangsrétt krafna um bætur vegna slita á vinnusamningi sem hafa gjaldfallið á síðustu átján mánuðum fyrir frestdag. Kröfu sóknaraðila má með sama hætti og kröfunni um vangoldin laun skipta í tvo hluta þar sem hún lýtur annars vegar að launum vegna dagvinnu og hins vegar vegna yfirvinnu.
- 29 Kröfu sóknaraðila vegna slita á vinnusamningi hans, að því leyti sem hún byggist á dagvinnulaunum, hefur varnaraðili samþykkt. Varnaraðili hefur byggt á því að laun sóknaraðila frá þriðja aðila á uppsagnarfresti eigi að dragast frá kröfu hans. Óumdeilt er að sóknaraðili fékk laun greidd á hluta þess tímabils sem krafa hans að þessu leyti nær til. Tók sóknaraðili mið af því við kröfulýsingu sína. Í hinum kærða úrskurði var komist að þeirri niðurstöðu að fjárhæðin skyldi ekki dragast frá kröfu sóknaraðila. Viðurkennd forgangskrafa sóknaraðila skyldi því hækka um samtals 880.611 krónur umfram það sem skiptastjóri varnaraðila hafði viðurkennt. Þessi niðurstaða héraðsdóms grundvallaðist á því að varnaraðili hefði með bókun við meðferð málsins í héraði fallið frá þeirri málsástæðu að skiptastjóra hefði verið rétt að draga frá laun þriðja manns þegar tekin var afstaða til kröfu sóknaraðila. Með gagnkæru til Landsréttar leitast varnaraðili eftir endurskoðun á þeirri niðurstöðu. Sóknaraðili hefur í greinargerð sinni í gagnsök fyrir Landsrétti tekið undir skýringar varnaraðila að þessu leyti. Verður því ekki fallist á með héraðsdómi að forgangskröfur sóknaraðila hækki um 880.611 krónur á þessum grundvelli.
- 30 Hvað varðar þann hluta krafna sóknaraðila vegna launa á uppsagnarfresti sem hann telur sig hafa átt tilkall til vegna yfirvinnu er ágreiningslaust að sóknaraðili hætti störfum hjá Vietnam Restaurant ehf. 5. mars 2024 þegar veitingastaðnum var lokað. Er því krafa sóknaraðila að þessu leyti grundvölluð á yfirvinnu sem ekki var innt af hendi, heldur áætluð miðað við fjölda yfirvinnustunda sem sóknaraðili vann fyrir 5.

mars 2024. Sem fyrr segir njóta kröfur um bætur vegna slita á vinnusamningi forgangs á grundvelli 2. töluliðar 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Það sætir þó þeirri takmörkun samkvæmt ákvæðinu að slík krafa getur ekki numið hærri fjárhæð en svara mundi til launa á uppsagnarfresti sem gilda ætti um vinnusamninginn eftir lögum eða kjarasamningi. Í ráðningarsamningi sóknaraðila var kveðið á um greiðslur til hans sem skiptist í dagvinnulaun og yfirvinnu. Ekkert í samningnum né öðrum gögnum málsins bendir til þess að samið hafi verið um greiðslur fyrir aðra yfirvinnu en sannanlega væri innt af hendi. Verður þessari kröfu sóknaraðila því hafnað.

- 31 Sóknaraðili hefur uppi forgangskröfu að fjárhæð 1.968.800 krónur vegna „ólögmæts frádráttar frá launum“ og byggir á 1. tölulið 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Samkvæmt málalíbúnaði sóknaraðila var honum gert að greiða hluta launa sinna til fyrirsvarsmanns Vietnam Restaurant ehf. um hver mánaðamót í kjölfar útborgunar á mánaðarlaunum. Um hafi verið að ræða greiðslur fyrir dvalarleyfi. Hann hafi ýmist tekið út úr hraðbanka eða millifært til fyrirsvarsmannsins eða tengdra aðila. Sé miðað við lýsingu sóknaraðila sjálfs er efni og inntak kröfunnar í raun endurgreiðsla á fjárhæð sem hann afhenti fyrirsvarsmanni sóknaraðila og aðilum honum tengdum en ekki Vietnam Restaurant ehf. Því eru ekki efni til að líta svo á að um sé að ræða launakröfu sem njóti forgangs við skipti varnaraðila, auk þess sem verulega skortir á að viðhlítandi sönnun hafi verið færð fyrir greiðslunum og því að með þeim hafi stofnast krafa á hendur varnaraðila, en ekki fyrirsvarsmanni hins gjaldþrota félags eða eftir atvikum öðrum aðilum. Krafan getur því ekki notið forgangs við gjaldþrotaskipti sóknaraðila samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 og er henni hafnað.
- 32 Með hliðsjón af framangreindri niðurstöðu um að tekin hafi verið til greina krafa sóknaraðila um yfirvinnu að hluta, eða að fjárhæð 14.041.197 krónur, verður fallist á kröfu sóknaraðila um að orlof á þá launakröfu hans njóti forgangs á grundvelli 3. töluliðar 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Ágreiningslaust er að orlofslaun skuli reiknast þannig að af heildarlaunum sóknaraðila reiknist orlofslaunahlutfall 10,17%. Er því fallist á að krafa að fjárhæð 1.427.990 krónur njóti forgangs eftir framangreindu lagaákvæði, en varnaraðili hefur samþykkt kröfu sóknaraðila að þessu leyti að fjárhæð 347.097 krónur.
- 33 Kröfur sóknaraðila um desemberuppbót og orlofsuppbót eru samtals að fjárhæð 296.833 krónur en varnaraðili hefur samþykkt hana að stærstum hluta eða sem nemur 294.583 krónum. Sóknaraðili hefur í engu reifað í hverju ágreiningur aðila felst hvað þessa kröfu varðar. Krafan byggir á kjarasamningsbundnum réttindum, en kjarasamningur að baki kröfunni hefur ekki verið lagður fram. Verður kröfunni um þennan mismun hafnað af þessum ástæðum.
- 34 Sóknaraðili krefst þess að á allar kröfur hans leggist dráttarvextir samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá gjalddaga hvernar og einnar kröfu til 12. september 2024 þegar bú varnaraðila var tekið til gjaldþrotaskipta. Varnaraðili hefur ekki mótmælt því en í greinargerð hans í héraði kom fram að krafa

um dráttarvexti réðist af dómsúrlausn á þeim kröfuliðum sem ágreiningur væri um. Varnaraðili hefur í samræmi við það fallist á dráttarvaxtakröfu sóknaraðila að hluta, eða að fjárhæð 359.504 krónur. Af niðurstöðu málsins um viðurkenningu á forgangsáhrifum launa- og orlofskrafna sóknaraðila leiðir að hann á rétt á að dráttarvextir leggist á þær kröfur frá gjalddaga hveurrar og einnar til 12. september 2024. Enn fremur að dráttarvextir þannig reiknaðir njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991. Krafa sóknaraðila um dráttarvexti er sett fram í samræmi við 2. mgr. 117. gr. laganna sem áskilur meðal annars að krafa um vexti sé sett fram sem tiltekin fjárhæð í krónum. Framsetning dráttarvaxtakröfunnar tekur mið af því að fallist yrði á allar kröfur hans en ekki verður ráðið af gögnum málsins hver fjárhæð dráttarvaxta er miðað við úrslit málsins um einstaka kröfuliði. Eins og hér stendur á er því ekki unnt að taka afstöðu til fjárhæðar kröfunnar.

- 35 Loks gerir sóknaraðili kröfu um að innheimtukostnaður að fjárhæð 340.256 krónur njóti forgangs við skipti á varnaraðila. Með vísan til forsendna hins kærða úrskurðar verður staðfest sú niðurstaða að hafna þessari kröfu.
- 36 Samkvæmt öllu framangreindu verður fallist á að kröfur sóknaraðila að fjárhæð 15.469.187 (14.041.197 + 1.427.990) krónur njóti forgangs samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Kemur sú fjárhæð til viðbótar þeim kröfum sóknaraðila sem varnaraðili hefur þegar samþykkt að fjárhæð 4.413.232 krónur. Báðir aðilar hafa krafist staðfestingar hins kærða úrskurðar um þær kröfur. Heildarfjárhæð krafna sem njóta stöðu í réttindaröð eftir framangreindu ákvæði er því 19.882.419 krónur.
- 37 Sóknaraðili hefur uppi varakröfu um ómerkingu hins kærða úrskurðar. Hann hefur ekki rökstutt kröfuna að neinu leyti og kemur hún ekki til skoðunar.
- 38 Eftir úrslitum málsins verður varnaraðila gert að greiða sóknaraðila málskostnað í héraði og kærúmálskostnað eins og greinir í úrskurðarorði.

Úrskurðarorð:

Hafnað er kröfu sóknaraðila, A, um að leitað verði ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins.

Viðurkennt er að krafa sóknaraðila að fjárhæð 19.882.419 krónur njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. við skipti á varnaraðila, þrotabúi Vietnam Restaurant ehf.

Varnaraðili greiði sóknaraðila málskostnað í héraði og kærúmálskostnað samtals að fjárhæð 2.400.000 krónur.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 20. mars 2026

I.

Dómkröfur og málsmeðferð:

Mál þetta hófst með bréfi skiptastjóra, dags. 18. september 2025, sem barst dóminum sama dag. Málið var þingfest 1. október sama ár og tekið til úrskurðar 12. mars síðastliðinn. Sóknaraðili er A, kt. [...], [...], Reykjavík. Varnaraðili er þrotabú Vietnam Restaurant ehf., kt. [...], [...], Reykjavík.

Af hálfu sóknaraðila er þess endanlega krafist, sbr. uppfærða kröfu, að viðurkennt verði að krafa sóknaraðila að fjárhæð 30.892.366 krónur njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., við gjaldþrotaskipti á varnaraðila, þrotabúi Vietnam Restaurant ehf. Sóknaraðili krefst þess jafnframt að viðurkennt verði að krafa sóknaraðila, að fjárhæð 4.314.075 krónur, njóti réttarstöðu samkvæmt 113. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., við gjaldþrotaskipti á varnaraðila, þrotabúi Vietnam Restaurant ehf. Þá krefst sóknaraðili málskostnaðar úr hendi varnaraðila að mati dómsins.

Af hálfu varnaraðila er gerð sú dómkrafa að fyrrgreindri viðurkenningarkröfu sóknaraðila verði hafnað og að staðfest verði sú afstaða skiptastjóra varnaraðila að krafa sóknaraðila að fjárhæð 4.413.232 krónur verði viðurkennd sem forgangskrafa samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. Þá krefst varnaraðili málskostnaðar úr hendi sóknaraðila að mati dómsins.

Varnaraðili lítur á uppfærða kröfu sóknaraðila sem almenna kröfu en tekur að svo stöddu ekki afstöðu til slíkra krafna, sbr. athugasemd nr. 1 í kröfuskrá.

II.

Málsatvik:

Vietnam Restaurant ehf. starfrækti veitingastaði í Reykjavík. Fyrirsvarsmaður og eigandi félagsins var Quang Ngoc Le en hann var einnig fyrirsvarsmaður og eigandi annarra félaga sem starfræktu aðra svipaða veitingastaði hér á landi.

Sóknaraðili er frá Vietnam en búsettur hér á landi. Að sögn sóknaraðila voru á árinu 2022 samskipti milli hans og Quang Ngoc Le sem leiddu til þess að honum var boðin vinna í fyrirtækjum Quang Ngoc Le hér á landi. Að sögn sóknaraðila sótti Quang Ngoc Le um tímabundið atvinnuleyfi til handa sóknaraðila í febrúar 2022 vegna starfs sem krafðist sérfræðipækkingar hjá Vietnam Restaurant ehf. Undirritaður ráðningarsamningur við Vietnam Restaurant ehf., dags. 2. febrúar 2022, fylgdi umsókninni. Sóknaraðili fékk útgefið atvinnuleyfi hér á landi 30. maí sama ár. Sóknaraðili hóf störf hjá Vietnam Restaurant ehf. í lok júlí eða byrjun ágúst 2022. Nýr ráðningarsamningur var gerður milli sóknaraðila og Vietnam Restaurant ehf., dags. 16. maí 2023. Með þeim samningi var sóknaraðili ráðinn til starfa sem kokkur í ótímabundið fullt starf. Ráðningarsamningur tók mið af launataxta stéttarfélagsins Matvís, stéttarfélags sóknaraðila. Samhliða var endurnýjað nýtt tímabundið atvinnuleyfi vegna starfs sem krafðist sérfræðipækkingar hjá Vietnam Restaurant ehf.

Að sögn sóknaraðila voru launagreiðslur til hans frá Vietnam Restaurant ehf. í verulegu ósamræmi við raunverulegt vinnuframlag og ekki í samræmi við kjarasamning Matvís, auk þess sem sóknaraðili, að eigin sögn, sætti margvíslegum ólögætum frádrætti af launum o.fl. Að sögn sóknaraðila starfaði hann hjá Vietnam Restaurant ehf. til 5. mars 2024. Þann sama dag voru téður fyrirsvarsmaður, Quang Ngoc Le, og meintir samverkamenn handteknir af lögreglu út af rannsókn á margvíslegum meintum brotum sem talin voru hafa verið meðal annars framin í rekstri Vietnam Restaurant ehf. Lögreglurannsóknin, sem er ólokið, hverfist meðal annars um meint vinnumansal, þ.e. um ætluð brot gegn 227. gr. a almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. síðari breytingar, og ætluð brot gegn lögum nr. 97/2002 um atvinnuréttindi útlendinga. Einnig gerðist það að téðum veitingastöðum Vietnam Restaurant ehf. og annarra félaga á vegum Quang Ngoc Le o.fl. var lokað í kjölfarið.

Vietnam Restaurant ehf. var tekið til gjaldþrotaskipta 12. september 2024, að kröfu Birtu lífeyrissjóðs, og sama dag var skiptastjóri skipaður yfir þrotabúinu, hér eftir nefnt varnaraðili eftir því sem við á. Frestdagur við skiptin er 6. júní 2024. Innköllun var birt með fyrstu auglýsingu í Lögbirtingablaðinu

23. september 2024. Kröfulýsingarfrestur rann út 23. nóvember sama ár. Samkvæmt kröfuskra, dags. 27. maí 2025, nema lýstar kröfur í búið samtals 376.378.512 krónum, þar af búskrafa 450.000 krónum, veðkröfur 92.672.459 krónum, forgangskröfur 179.839.633 krónum, almennar kröfur 97.418.548 krónum og eftirstæðar kröfur 1.576.881 krónu. Umfang veðkrafna lækkaði á síðari stigum vegna ágreiningsmáls sem var lokið fyrir dómstólum. Samkvæmt athugasemd nr. 1 í kröfuskra er af hálfu skiptastjóra þrotabúsins ekki tekin afstaða til almennra krafna þar sem ljóst þykir að ekkert muni fást greitt upp í þær, sbr. 1. mgr. 119. gr. laga nr. 21/1991.

Með kröfulýsingu, dags. 8. nóvember 2024, lýsti lögmaður sóknaraðila meðal annars forgangskröfu í þrotabú varnaraðila samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991, samtals að fjárhæð 35.206.442 krónur. Í fylgibréf vegna kröfulýsingarinnar, dags. 13. sama mánaðar, var nánar gerð grein fyrir röksemdum að baki kröfunni. Sóknaraðili reisti kröfulýsinguna á meintum vangreiddum launum á tímabilinu frá 1. ágúst 2022 til 30. júní 2024, þar með talið út af meintri vangreiddri yfirvinnu, meintum ólögmetum frádrætti af launum og uppgjöri orlofs og orlofs- og desemberuppbóta við starfslok.

Fyrsti skiptafundur var haldinn 16. desember 2024. Í aðdraganda fundarins, þ.e. 5. sama mánaðar, var kröfu sóknaraðila hafnað að svo stöddu með vísan til þess að hún væri vanreiðuð og ekki studd fullnægjandi gögnum, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991. Afstöðu skiptastjóra var mótmælt með bréfi sóknaraðila, dags. 16. desember 2024, og voru mótmælin ítrekuð og bókuð á tédum skiptafundi sama dag. Í framhaldi af fundinum og næstu vikur á eftir áttu sér stað samskipti vegna kröfunnar og annarra forgangskrafna fyrirverandi starfsmanna Vietnam Restaurant ehf. og voru frekari gögn send til skiptastjóra. Frekari skoðun skiptastjóra á kröfunni og gögnum leiddi til þess að uppfærð kröfuskra ásamt afstöðu skiptastjóra var send lögmanni sóknaraðila 20. mars 2025 þar sem krafa sóknaraðila var samþykkt að hluta, eða sem nam 4.413.212 krónum. Í kjölfarið voru samskipti milli lögmanns sóknaraðila og skiptastjóra þar sem óskað var eftir frekari skýringum frá hinum síðarnefnda, þar á meðal á forsendum útreikninga. Mótmæli sóknaraðila við uppfærðri afstöðu skiptastjóra voru send til hins síðarnefnda 3. júní 2025 og var ágreiningsfundur um málefnið haldinn 17. september sama ár. Ekki reyndist unnt að jafna ágreininginn og var honum beint til dómsins með fyrrgreindu bréfi skiptastjóra, sbr. 120. og 171. gr. laga nr. 21/1991.

Sóknaraðili gaf aðilaskýrslu við aðalmeðferð málsins, auk vitnanna B, C, D, E og F. Í aðalatriðum kom fram í öllum skýrslunum fyrir dómi að sóknaraðili og vitnin hefðu verið ráðin til starfa hjá Vietnam Restaurant ehf., vinnutíminn hefði án undantekninga verið 12 klukkustundir á dag og unnið hefði verið sex daga vikunnar og frí í einn dag. Starfsmenn hefðu ekki haft val um minni vinnu, ekki hefði verið gert ráð fyrir matar- og kaffihléi og unnið hefði verið á *raudum dögum*. Skipulag vinnunnar hefði ekki verið samkvæmt fyrirfram skriflegum vaktskrá en fyrirvarsmaður og/eða annar yfirmaður hefðu jafnan gefið munnleg fyrirmæli og/eða með símasamskiptum um hvar ætti að mæta til vinnu o.fl. Starfsmenn hefðu að nokkru marki farið á milli tengdra vinnustaða sem voru á vegum fyrirvarsmanns félagsins og vinnan hefði ekki alltaf verið sú sama. Þá hefði umgjörð vinnusambandsins verið með ströngum, ógnandi eða ósveigjanlegum hætti. Jafnframt kom fram að þau væru ánægðari miðað við núverandi aðstæður verandi í störfum hjá öðrum ótengdum vinnuveitendum. Greindu þau með áþekkingu hætti um aðdraganda ráðningarinnar með nánar tilgreindum samskiptum í Vietnam og að þau hefðu reitt af hendi háar fjárhæðir í Vietnam til að koma á vinnusambandinu áður en þau hóf störf hjá fyrirtækinu. Þá hefðu þau öll móttekið launagreiðslur frá Vietnam Restaurant ehf. á meðan þau störfuðu hjá fyrirtækinu en að þau hefðu þurft að borga til baka af laununum til fyrirvarsmanns félagsins, og/eða annars aðila, með reiðufé eða millifærslum. Raunveruleg útborguð laun, í íslenskum krónum, sem eftir stóðu, þ.e. nettó eftir endurgreiðslu, hefðu numið nánar tilgreindum fjárhæðum í bandarískum dollurum sem samið var um í upphafi áður en þau komu til starfa hér á landi.

Um endanlegan ágreining aðila, tölulegar sundurliðanir, önnur málsatvik og málgögn vísast að öðru leyti til reifunar á málsástæðum aðila, auk umfjöllunar í niðurstöðukafla.

III.

Helstu málsástæður og lagarök sóknaraðila:

Sóknaraðili vísar til þess að enda þótt ekki sé fjallað sérstaklega um það í afstöðu varnaraðila til lýstrar kröfu sóknaraðila í búið felist í þeirri afstöðu að aðeins hafi verið samþykktar kröfur vegna ógreiddra launa frá nóvember 2023 og launa á uppsagnarfresti. Hið sama eigi við um orlof vegna sama tímabils og orlofs- og desemberuppbætur til samræmis við afstöðu varnaraðila til launakrafna. Samþykktar fjárhæðir miðist við laun samkvæmt staðgreiðsluskrá RSK síðasta mánuð sem sóknaraðili fékk greidd laun. Hafi þannig ekki verið fallist á greiðslu vangreiddra launa á starfstímabili sóknaraðila sem stafa af því að hann hafi ekki fengið greitt fyrir allt það tímabil og alla þá tíma sem hann vann. Þá felist í afstöðu varnaraðila að ekki sé fallist á greiðslu vangreiddra launa vegna ólögmeats frádráttar á launum sóknaraðila. Að þessu virtu, sbr. breytta kröfugerð sóknaraðila fyrir dómi, miðist ágreiningur aðila fyrst og fremst við það hvort viðurkenna skuli vangreidd laun og vangreitt orlof sem fallið hafi í gjalddaga á síðustu 18 mánuðum fyrir frestsdag, sem forgangskröfu í skilningi 1. og 3. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Jafnframt sé deilt um það hvernig laun sóknaraðila skuli vera reiknuð á tímabilinu sem varnaraðili hafi fallist á. Um önnur laun sem komu til fyrir 18 mánaða tímabil frest dags fari samkvæmt 113. gr. sömu laga, sbr. breytta kröfugerð fyrir dómi.

Um endanlega sundurliðun á fjárkröfu vísar sóknaraðili til kröfulýsingar hans sem kröfuhafa í bú varnaraðila, sbr. bókun um breytta kröfugerð fyrir dómi, sem hér greinir:

Forgangskrafa:

Vangreidd laun sem féllu í gjalddaga 18 mán fyrir frestsdag	kr. 21.194.200
Vangreitt orlof síðustu 18 mán fyrir frestsdag	kr. 2.224.627
Ólögmeatur frádráttur frá launum	kr. 1.805.458
Vangreidd orlofsuppbót við starfslok	kr. 100.000
Vangreidd desemberuppbót við starfslok	kr. 196.833
Dráttarvextir frá gjalddaga hvernar kröfu til 12.09.2024	kr. 5.030.992
Samtals	kr. 30.552.110

Innheimtukostnaður fyrir úrskurðardag	kr. 340.256
Samtals	kr. 30.892.366

Almenn krafa:

Vangreidd laun á fyrra tímabili	kr. 3.657.923
Vangreitt orlof á fyrra tímabili	kr. 372.011
Ólögmeatur frádráttur frá launum	kr. 163.342
Vangreidd orlofsuppbót	kr. 0
Vangreidd desemberuppbót	kr. 0
Dráttarvextir frá gjalddaga hvernar kröfu til 12.09.2024	kr. 120.799
Samtals	kr. 4.314.075

Sóknaraðili vísar til þess að kröfu um vangreidd laun megi greina í eftirfarandi þætti: Í fyrsta lagi sé um að ræða vangreidd laun vegna tímabilsins nóvember og desember 2023 en sóknaraðili hafi ekki fengið greitt fyrir vinnu sína á umræddu tímabili. Í öðru lagi sé um að ræða vangreidd laun á öllu starfstímabili sóknaraðila en hann hafi ekki fengið greitt fyrir alla þá tíma sem hann vann. Í þriðja lagi sé um að ræða kröfu vegna ólögmeats frádráttar frá launum á sama tímabili. Í fjórða lagi sé um að ræða kröfu vegna vangreiddra launa vegna febrúar og mars 2024 en sóknaraðili hafi ekki fengið greitt vegna vinnu sinnar umrædda mánuði. Í fimmta lagi sé um að ræða kröfu um greiðslu launa á uppsagnarfresti frá 1. apríl 2024 til 30. júní sama ár. Jafnframt sé gerð krafa um greiðslur sem skuli fylgja launum, þ.e. orlof, orlofs- og desemberuppbót, og dráttarvexti frá gjalddaga hvernar kröfu.

Sóknaraðili byggir á almennum atriðum sem varða ráðningarsamband hans og hins gjaldþrota félags. Í því samhengi vísar sóknaraðili til þess að hann hafi fyrst komið hingað til lands á árinu 2022 og hafið störf hjá Vietnam Restaurant ehf. þann 1. ágúst sama ár. Staða sóknaraðila og annarra starfsmanna hins gjaldþrota félags sem komu hingað til lands frá Vietnam fyrir tilstilli Quang Ngoc Le hafi verið verulega slæm. Umfangsmiklar lögregluaðgerðir í fyrirtækjum í eigu Quang Ngoc Le hafi farið fram 5. mars 2024, þar á meðal hjá Vietnam Restaurant ehf. Í kjölfarið hafi staðið yfir lögreglurannsókn þar sem sakborningar eru meðal annars grunaðir um mansal, peningaþvætti og brot á útlendingalögum. Hluti þeirra starfsmanna sem hafi lýst kröfum í þrotabúið hafi réttarstöðu brotþola í umræddri rannsókn samkvæmt lögum nr. 88/2008 um meðferð sakamála.

Sóknaraðili vísar til þess að staða hans og annarra starfsmanna hins gjaldþrota félags sem komu frá Vietnam, sem og víetnamskra starfsmanna félaga í eigu sama fyrirsvarsmanns, hafi verið afar sambærilegar. Hvorki hafi verið haldið úti vaktáætlunum né gefnir út launaseðlar. Umræddur hópur hafi að jafnaði unnið að minnsta kosti 12 tíma á dag, 6–7 daga vikunnar. Þá hafi hópurinn þurft að greiða til baka hluta launa sinna, annað hvort í gegnum millifærslunet eða með því að taka út reiðufé í hraðbanka og afhenda. Að meginstefnu hafi umræddir starfsmenn fengið að halda eftir 2.000 USD eða 280.000–290.000 krónum. Sóknaraðili ekki verið undantekning frá framangreindu. Hann hafi líkt og fram er komið unnið 12 tíma á dag, sex daga vikunnar, og fengið að halda eftir 280.000 krónum af útborguðum launum, en orðið að greiða eftirstöðvar til baka.

Hvað varðar endanlega kröfu vegna vangreiddra launa á starfstíma sóknaraðila, sbr. breytta kröfugerð, hverfist sá málatilbúnaður í heild um tímabilið frá 1. ágúst 2022 til 31. janúar 2024. Þar af byggir sóknaraðili á því að launakröfur eigi að njóta forgangs samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 sem taki mið af 18 mánaða tímabili frá frestdegi þrotabúsins að telja, 6. júní 2024. Þá byggir hann á því að það sem út af stendur, þ.e. kröfur á fyrra tímabili, ágúst, september, október og nóvember 2022, eigi að njóta réttarstöðu samkvæmt 113. gr. sömu laga. Vísar sóknaraðili til þess að hann hafi ekki fengið greitt fyrir allan þann tíma sem hann vann hjá Vietnam Restaurant ehf. Byggir sóknaraðili á því að greiðsla launa sé meginskylda atvinnurekanda í ráðningarsambandi. Öll ákvæði í ráðningarsamningi séu ógild sem kveði á um lægri starfstengdar greiðslur en kjarasamningur mæli fyrir um. Sóknaraðili sé í stéttarfélaginu Matvís og kjarasamningur þess stéttarfélags og Samtaka atvinnulífsins, hér eftir nefnd SA, gildi um ráðningarsamband hans við hið gjaldþrota félag. Að því virtu sé ekki hægt að miða við lægri kjör en sá kjarasamningur kveði á um, sbr. 1. gr. laga nr. 55/1980 um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lífeyrisréttinda og 7. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur.

Vísar sóknaraðili til þess að hið gjaldþrota félag hafi ekki haldið skriflega utan um vinnutíma sóknaraðila þrátt fyrir að sú skylda hafi verið fyrir hendi samkvæmt 57. gr. a í lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Þá hafi heldur ekki verið haldin vaktaskrá í samræmi við ákvæði 2.4.5 í kjarasamningi Matvís og SA. Hið raunverulega vinnusamband sóknaraðila og hins gjaldþrota félags hafi hins vegar falið í sér 12 klukkustunda vinnu á dag, sex daga vikunnar. Um hafi verið að ræða fastákveðinn vinnutíma vinnusambandsins en ekki tilfallandi yfirvinnu.

Samkvæmt kjarasamningi Matvís við SA frá 2019 miðist dagvinnustundir á mánuði við 157,08 tíma frá og með 1. apríl 2020. Frá 1. febrúar 2024 miðist dagvinnustundir á mánuði við 156 tíma samkvæmt kjarasamningi Matvís og SA frá 2022. Frá 1. janúar 2021 til 1. febrúar 2024 skuli greiða yfirvinnu fyrir vinnu umfram 157,08 tíma á mánuði og upp að 173,33 tímum með tímakaupi sem samsvari 1,00% af mánaðarlaunum fyrir dagvinnu. Frá 1. febrúar 2024 skuli greiða yfirvinnu fyrir vinnu umfram 156 tíma á mánuði og upp að 173,33 tímum með tímakaupi sem samsvari 1,00% af mánaðarlaunum fyrir dagvinnu. Fyrir vinnu umfram 173,33 tíma skuli á sama tímabili greiða yfirvinnu með tímakaupi sem samsvari 1,15% af mánaðarlaunum fyrir dagvinnu. Sóknaraðili hafi að jafnaði unnið 312–324 klukkustundir á mánuði, þar af að jafnaði 155–167 yfirvinnutíma. Engu að síður hafi kröfuhafi aðeins fengið greidd grunnlaun fyrir dagvinnu en ekki kjarasamningsbundna yfirvinnu. Að því virtu sé gerð krafa um vangoldna yfirvinnu samkvæmt ákvæðum kjarasamnings.

Í fyrrgreindu samhengi vísar sóknaraðili til þess að áður nefnd vanræksla á því að greiða honum rétt laun og halda utan um vinnutíma hans sé liður í þeim brotum sem lögregla hafi haft til rannsóknar.

Takmörkuðum gögnum sé þar af leiðandi til að dreifa þar um. Eftir sem áður hafi lögmenn sóknaraðila aflað upplýsingablaða frá fjölda starfsmanna hjá fyrirtækjum Quang Ngoc Le, auk lögregluskýrslna. Frásagnir umræddra einstaklinga hafi verið samhljóða um vinnutíma, starfskjör og starfsaðstæður.

Af öllum framangreindum gögnum telur sóknaraðili ljóst að skriflegur ráðningarsamningur og útgefnir launaseðlar hafi ekki endurspeglad raunverulega vinnu starfsfólks sem var mun meiri en komi fram í þessum skjölum. Byggir sóknaraðili á því að hirðuleysi hins gjaldþrota félags um að skjalfesta raunverulega vinnu eigi ekki að meta sóknaraðila í óhag. Eigi það sérstaklega við í þessu tilviki þar sem fyrir liggi að vanrækslan stafi af ásetningi um að hlunnfara starfsfólk og blekkja stjórnvöld og stéttarfélög.

Að þessu virtu byggir sóknaraðili á því að greiða beri honum fyrir alla þá tíma sem hann vann fyrir félagið. Krafa sóknaraðila hafi verið reiknuð með því að reikna út fjölda vinnustunda í hverjum mánuði í samræmi við dagafjölda mánaðar. Út frá því hafi verið reiknuð út þau laun sem sóknaraðili hefði átt að fá fyrir vinnu sína ef greitt hefði verið í samræmi við kjarasamning. Að auki hafi við útreikning verið dregin frá þau laun sem sóknaraðili fékk greidd og krafan á hendur varnaraðila miðist við mismuninn.

Hvað varðar kröfu um vangreidd laun í nóvember og desember 2023 vísar sóknaraðili til þess að hann hafi byrjað störf hjá hinu gjaldþrota fyrirtæki í ágúst 2022. Hann hafi fengið greitt frá þeim tíma og til loka janúar 2024 að því undanskildu að sóknaraðili fékk ekkert greitt vegna vinnu sinnar í nóvember og desember 2023. Ekkert rof hafi hins vegar orðið á störfum sóknaraðila. Að þessu virtu sé gerð krafa um greiðslu launa í samræmi við raunverulegt ráðningarsamband aðila á umræddu tímabili. Útreikningar krafna vegna umrædds tímabils fari fram með sama hætti og eigi við um það tímabil sem fylgi, þ.e. að reiknuð séu þau laun sem sóknaraðili hefði átt að fá miðað við raunverulegt vinnuframlag, 12 klukkustundir á dag, sex daga vikunnar.

Hvað varðar kröfu vegna vangreiddra launa í febrúar og mars 2024 og á uppsagnarfresti vísar sóknaraðili til þess að hann hafi síðast fengið greitt frá hinu gjaldþrota fyrirtæki vegna janúarmánaðar 2024. Þegar rekstur fyrirtækisins var stöðvaður í kjölfar aðgerða lögreglu 5. mars sama ár hafi sóknaraðili enn ekki verið búinn að fá greidd laun vegna febrúar. Þá hafi hann heldur ekki fengið greidd laun vegna mars. Að þessu virtu séu gerðar kröfur um greiðslu launa umrædda mánuði. Að auki geri sóknaraðili kröfu um laun á þriggja mánaða uppsagnarfresti miðað við mánaðamótin mars–apríl 2024, út júní sama ár. Varnaraðili hafi fallist á greiðslu launa á uppsagnarfresti og þar af leiðandi sé ekki uppi ágreiningur um rétt sóknaraðila til greiðslu launa á uppsagnarfresti. Ágreiningurinn hverfist hins vegar um hvernig skuli reikna út laun á uppsagnarfresti. Í því samhengi vísar sóknaraðili til þess að laun vegna febrúar og mars og á uppsagnarfresti hafi verið reiknuð með sama hætti og laun sóknaraðila aðra mánuði. Að því virtu eigi að miða við kjarasamningsbundin lágmarkskjör og raunverulegt efni ráðningarsambandsins sem hafi falið í sér vinnu 12 klukkustundir á dag, sex daga vikunnar.

Hvað varðar kröfur vegna orlofs, orlofs- og desemberuppbóta og dráttarvaxta vísar sóknaraðili til þess að til viðbótar við framangreint hafi einnig orðið að leiðrétta greiðslur sem fylgi launum. Orlof hafi verið endurreiknað með þeim hætti að það tæki mið af réttum launakjörum. Kröfur vegna orlofs hafi verið reiknaðar með sama hætti og launakröfur, þ.e. með því að reikna mismun þess orlofs sem að sóknaraðili fékk greitt og þess orlofs sem hann hefði átt að fá greitt. Sóknaraðili hafi gert kröfu um greiðslu vangreidds orlofs við starfslok með vísan til 8. gr. laga nr. 30/1987 um orlof og ákvæði 4.1.1. gr. í kjarasamningi Matvís og SA. Jafnframt hafi verið gerð krafa um greiðslu desemberuppbótar og orlofsuppbótar sem greiða skuli út við starfslok. Desemberuppbót sóknaraðila hafi verið reiknuð hlutfallslega miðað við þá mánuði sem sóknaraðili hafi starfað hjá hinu gjaldþrota fyrirtæki á árinu. Þessu til viðbótar hafi verið gerð krafa um greiðslu dráttarvaxta frá gjalddaga hvernar kröfu. Sóknaraðili miði við að gera skuli upp áunna orlofs- og desemberuppbót við starfslok verði þau fyrir gjalddaga uppbótarinnar, sbr. 7. gr. laga nr. 30/1987. Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu miðist upphafstími dráttarvaxta við þann dag og því sé krafist dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. sömu laga.

Sóknaraðili byggir nánar á atriðum sem varða skilyrði 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Skiptastjóri hafi átt að samþykkja kröfu sem falli undir áður nefnt frestdagstímabil eins og henni var lýst á grundvelli 1.–3. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991, sbr. uppfærða kröfugerð fyrir dómi. Sóknaraðili vísar til þess að samkvæmt 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 teljist til forgangskrafna kröfur um

laun og annað endurgjald fyrir vinnu í þágu þrotamanns sem fallið hafi í gjalddaga á síðustu 18 mánuðum fyrir frestsdag. Samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 teljist jafnframt til forgangskrafna kröfur um bætur vegna slita á vinnusamningi sem hafi átt sér stað á síðustu 18 mánuðum fyrir frestsdag eða eftir frestsdag. Að auki skuli kröfur um orlofsfé eða orlofslaun á síðustu 18 mánuðum fyrir frestsdag teljast vera forgangskröfur á grundvelli 3. tölul. 1. mgr. sömu lagagreinar.

Byggir sóknaraðili á því að greiðsla rétttra launa, þar með talið á uppsagnarfresti, sé meginskylda atvinnurekanda samkvæmt ráðningarsambandi. Þá beri atvinnurekanda að greiða laun í samræmi við ráðningarsamband aðila og samkvæmt þeim lágmarkskjörum sem kjarasamningur kveði á um, sbr. 1. gr. laga nr. 55/1980 og 7. gr. laga nr. 80/1938. Launahugtakið sé ekki skilgreint í lögum nr. 21/1991 eða frumvarpi til þeirra laga en draga megi ákveðnar ályktanir af skilgreiningu á vinnulaunahugtaki í frumvarpi sem varð að lögum nr. 88/2003 um Ábyrgðasjóð launa. Þar komi fram að átt sé við samningsbundin laun eins og þau séu skilgreind í kjarasamningum og/eða ráðningarsamningum. Undir það falli almenn vinnulaun og ýmsar uppbætur á laun sem tengdar séu vinnuframlagi kröfuhafa. Einnig vísa sóknaraðilar til þess að lög nr. 88/2003 verði rakin til tilskipunar 2008/94/EB um vernd til handa launþegum verði vinnuveitandi gjaldþrota.

Sóknaraðili byggir í aðalatriðum og endanlega á því að krafa um vangreidd laun á áður nefndu 18 mánaða tímabili frá frestdegi njóti forgangs á grundvelli 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Þá byggir hann á því að krafa út af ógreiddum launum vegna eldra tímabils hafi réttarstöðu samkvæmt 113. gr. sömu laga, eins og áður greinir. Á umræddu tímabili sem sóknaraðili starfaði hjá Vietnam Restaurant ehf. hafi hann fengið greidd laun sem voru í verulegu ósamræmi við raunverulegt ráðningarsamband aðila. Sóknaraðili hafi unnið mikla yfirvinnu sem ekki var greitt fyrir í samræmi við gildandi kjarasamning, sbr. fyrri umfjöllun. Jafnframt hafi sóknaraðili sætt ólögætum frádrætti frá launum í formi endurgreiðslu hluta launa. Í eðli sínu sé um að ræða vangreidd laun sem njóti að mestu forgangs eins og áður greinir. Krafa um vangreitt orlof vegna sama tímabils njóti forgangs á grundvelli 3. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Þá séu kröfur vegna ógreiddra launa og orlofs í febrúar og mars 2024 reistar á sama grundvelli. Eldri launakröfur, utan forgangskröfútímabilsins, falli með sama hætti undir réttarstöðu samkvæmt 113. gr. laganna, að breyttu breytanda.

Sóknaraðili byggir jafnframt á því að kröfur vegna launa sem ekki voru greidd vegna nóvember og desember 2023 njóti forgangs samkvæmt 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Fyrir liggir að engin laun hafi verið greidd á umræddu tímabili þrátt fyrir að sóknaraðili hafi á þessum tíma innt af hendi vinnuframlag. Sóknaraðili hafi unnið mikla yfirvinnu sem ekki var greitt fyrir í samræmi við ákvæði gildandi kjarasamnings, sbr. fyrri umfjöllun.

Að auki byggir sóknaraðili á því að kröfur hans um laun á uppsagnarfresti njóti forgangs á grundvelli 2. tölul. 1. mgr. sömu lagagreinar. Þær kröfur sem njóti forgangs á þeim lagagrundvelli taki ekki einungis til missis á grunnlaunum heldur til allra þeirra launa sem starfsmaður hafi verið með þegar vinnusambandi var slitið vegna gjaldþrots. Verði því að miða við raunverulegt efni ráðningarsambands. Sóknaraðili eigi að vera eins settur og hann hefði verið ef fyrirtækið hefði ekki orðið gjaldþrota og vinnusamningi ekki slitið. Yfirvinna hafi verið hluti af ráðningarsambandi aðila og beri að gera ráð fyrir yfirvinnu við mat á bótum vegna slita á vinnusamningnum. Sóknaraðili hafi unnið mikla yfirvinnu í hverjum mánuði og sú vinna hafi þannig verið orðin að reglu í ráðningarsambandinu en ekki verið tilfallandi. Skipti þá engu hvort litið sé svo á að venja hafi myndast um stöðuga yfirvinnu eða að aðilar hafi samið svo um, þó að það samkomulag hafi ekki verið skriflegt. Vísar sóknaraðili til þess í fyrrgreindu samhengi að aðalatriðið sé að yfirvinnan hafi verið mikil í hverjum mánuði. Ekkert bendi til þess að það hefði breyst ef fyrirtækið hefði haldið áfram í rekstri. Sóknaraðili hefði þannig að óbreyttu haldið áfram að vinna yfirvinnu í hverjum mánuði. Við afmörkun á því hvað falli undir 2. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 verði að líta til ráðningarsambands aðila og bæta raunverulegt tjón starfsmanns miðað við efni vinnusambandsins eins og það var í raun og veru. Þá sé ekki tilgangur ákvæðisins að rýra kjör starfsmanns á uppsagnartíma heldur að bæta honum það tjón sem hann hafi sannanlega orðið fyrir.

Sóknaraðili byggir enn fremur á því að kröfur um dráttarvexti og kostnað við innheimtu krafna fyrir úrskurðardag skuli njóta forgangs samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Í því samhengi vísar

sóknaraðili til þess að í 1. tölul. 114. gr. sömu laga sé mælt fyrir um að kröfur um vexti, verðbætur, gengismun og kostnað við innheimtu kröfu samkvæmt 112. eða 113. gr. laganna, sem fallið hafi til eftir úrskurð um gjaldþrotaskipti, teljist vera eftirstæðar kröfur. Þá hafi með gagnályktun frá ákvæðinu verið talið að kröfur um dráttarvexti og innheimtukostnað njóti sama forgangs og krafan sjálf, að því marki sem það hafi fallið til fyrir úrskurðardag, sbr. meðal annars dóm Hæstaréttar Íslands í máli nr. 340/2011.

Um lagarök að öðru leyti vísar sóknaraðili til ákvæða laga nr. 21/1991, 55/1980, 80/1938, 38/2001 og 91/1991. Þá styður sóknaraðili málskostnaðarkröfu við XXI. kafla hinna síðastnefndu laga, auk þess sem sóknaraðili vísar til meginreglna samninga- og vinnuréttar.

Helstu málsástæður og lagarök varnaraðila:

Af hálfu varnaraðila er vísað til þess að með tilkynningu skiptastjóra varnaraðila, dags. 18. september 2025, hafi verið krafist úrlausnar Héraðsdóms Reykjavíkur um fyrrgreindan ágreining sem kom upp við skipti þrotabúsins. Endanlegur ágreiningur, sbr. breytta kröfugerð sóknaraðila fyrir dómi með uppfærðum útreikningum, hverfist um hvort forgangskrafa sóknaraðila, samtals að fjárhæð 30.892.366 krónur, til viðbótar þegar viðurkenndri forgangskröfu að fjárhæð 4.413.212 krónur, verði viðurkennd við skiptameðferð, sbr. 120. og 171. gr. laga nr. 21/1991. Varnaraðili miðar við að uppfærð endanleg krafa sóknaraðila, sbr. breytta kröfugerð sóknaraðila fyrir dómi, sé almenn krafa en varnaraðili tekur að svo stöddu ekki afstöðu til slíkra krafna, sbr. athugasemd nr. 1 í kröfuskra þrotabúsins.

Varnaraðili vísar til þess að ágreiningurinn sé endanlega og í aðalatriðum þrjúþættur. Í fyrsta lagi sé deilt um vangreidd laun og orlof samkvæmt 1.–3. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 þar sem því hafi verið haldið fram af hálfu sóknaraðila að vinnuframlag hans í þágu Vietnam Restaurant ehf. hafi verið umtalsvert meira en útgreidd laun gefi til kynna. Í öðru lagi lúti ágreiningurinn að kröfum sem sóknaraðili byggir á að séu til komnar vegna ólögmaets frádráttar frá launum. Í þriðja lagi sé deilt um innheimtukostnað fyrir úrskurðardag og dráttarvexti.

Varnaraðili krefst þess að staðfest verði sú afstaða skiptastjóra varnaraðila að viðurkenna kröfu sóknaraðila sem forgangskröfu samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 að fjárhæð 4.413.232 krónur, en að öllum öðrum forgangskröfum sóknaraðila umfram það sem var samþykkt verði hafnað. Um afstöðu skiptastjóra til lýstrar kröfu sóknaraðila í tölulegu tilliti vísar varnaraðili til sundurliðunar, sem hér greinir:

1. Vangreidd laun nóvember 2023	kr. 586.954
2. Vangreidd laun desember 2023	kr. 584.366
3. Vangreidd laun febrúar 2024	kr. 584.366
4. Vangreidd laun mars 2024	kr. 584.366
5. Laun í uppsagnarfresti apríl 2024	kr. 584.366
6. Laun í uppsagnarfresti maí 2024	kr. 584.366
Frádráttur – laun frá Íslandshótelum hf. í maí 2024	(kr. 133.271)
7. Laun í uppsagnarfresti júní 2024	kr. 584.366
Frádráttur – laun frá Íslandshótelum hf. í júní 2024	(kr. 546.932)
8. Orlof 10,17%	kr. 347.097
9. Desemberuppbót	kr. 196.833
10. Orlofsuppbót	kr. 97.750
11. Dráttarvextir	kr. 359.504
Samtals:	kr. 4.413.212 sic

Hvað varðar ágreining aðila vísar varnaraðili til fyrrgreindrar endanlegrar sundurliðunar sóknaraðila, sbr. bókun um breytta kröfugerð fyrir dómi. Krafa sóknaraðila sé reist á 1.–3. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Þar af hafi skiptastjóri varnaraðila samþykkt kröfu að fjárhæð samtals 3.759.125 krónur, sbr. 1.–8. tölul. í ofangreindri sundurliðun varnaraðila. Fyrir liggir að sóknaraðili byggir á því að hið raunverulega efni vinnusambands aðila hafi falið í sér mun meiri vinnu sóknaraðila í þágu Vietnam

Restaurant ehf. en útgreidd laun gefi til kynna. Þá sé því haldið fram að sóknaraðili og aðrir starfsmenn hafi unnið sex daga vikunnar í 12 klukkustundir á degi hverjum allt það tímabil sem eigi við en ekki fengið greidd laun í samræmi við það. Af hálfu varnaraðila sé hins vegar byggt á því að þessar fullyrðingar sóknaraðila séu ósannaðar og ekki studdar fullnægjandi gögnum, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991.

Varnaraðili bendir á að sóknaraðili hafi til stuðnings kröfunni lagt fram lögregluskýrslur af fyrirverandi starfsmönnum félaga í eigu Quang Ngoc Le og upplýsingablöð fyrirverandi starfsmanna. Gögn þessi hafi að mestu verið nafnhreinsuð og því sé ekki hægt að heimfæra þau á einstaka starfsmenn. Einnig sé ljóst að framburður fyrirverandi starfsmanna sé að einhverju leyti mismunandi varðandi umfang vinnunnar og meintar endurgreiðslur, auk þess sem dæmi séu um að starfsmenn hafi unnið hjá fleiri en einu fyrirtæki í eigu Quang Ngoc Le. Varnaraðili telur að einhliða frásögn sóknaraðila um vinnusamband aðila nægi ekki til sönnunar á efni þess án þess að hún fái stoð í frásögn vitna og/eða skriflegum eða öðrum áþreifanlegum sönnunargögnum. Að auki liggja fyrir að mál sem tengist Quang Ngoc Le séu enn til rannsóknar hjá lögreglu og að engin ákæra hafi verið gefin út.

Varnaraðili byggir á því varðandi vangreidd laun á uppsagnarfresti samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991 að sóknaraðili geti ekki átt rétt á yfirvinnu sem ekki hafi verið hluti af fastri umsáminni yfirvinnu samkvæmt ráðningarsamningi.

Hvað varðar meintan ólögmetan frádrátt á launum byggir varnaraðili í fyrsta lagi á því að kröfuliðir þessir séu vanreifaðir og ekki studdir fullnægjandi gögnum. Ekki sé unnt að ráða af framlögðum reikningsyfirlitum sóknaraðila hvernig endurgreiðslur þessar eigi að hafa farið fram. Þar sé ekki að finna peningaúttektir úr hraðbönkum eða millifærslur sem passi við þær endurgreiðslur sem tilgreindar séu á yfirliti yfir útreikninga sóknaraðila. Í öðru lagi sé ljóst að útborguð laun sem Vietnam Restaurant ehf. innti af hendi voru greidd í heild sinni til sóknaraðila. Að þessu virtu mótmælir varnaraðili því að unnt sé að líta á meintar greiðslur til Quang Ngoc Le, eða tengdra aðila, sem frádrátt frá launum, sem sé í eðli sínu vangreidd laun og að þau eigi undir 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. og 113. gr. laga nr. 21/1991, eins og haldið sé endanlega fram af hálfu sóknaraðila. Þá telur varnaraðili að sóknaraðili verði að beina umræddum kröfum að þeim sem móttöku greiðslunnar, verði þær staðfestar, en slíkar kröfur verði ekki hafðar uppi gagnvart varnaraðila. Í þriðja lagi telur varnaraðili að krafa af þessum toga geti ekki talist vera forgangskrafa samkvæmt 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Að auki, í því samhengi, vísar varnaraðili til lögskýringarsjónarmiða sem hann telur vera ríkjandi og eigi við um afstöðutöku til krafna í gjaldþrotaskiptarétti, nánar tiltekið að skýra beri allan forgang þröngri skýringu, þar á meðal vegna forgangskrafna.

Varnaraðili byggir á því að krafa sóknaraðila um innheimtukostnað sem féll til fyrir úrskurðardag að fjárhæð 340.256 krónur sé vanreifuð og ekki studd fullnægjandi gögnum, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991. Vísar varnaraðili til þess að á meðal gagna sem fylgdu kröfulýsingu sóknaraðila hafi verið áskorun á grundvelli 5. tölul. 2. mgr. 65. gr. laga nr. 21/1991, dags. 15. apríl 2024, vegna kröfu að fjárhæð samtals 1.168.743 krónur. Einnig hafi fylgt með innheimtuvíðvörðun, dags. 17. sama mánaðar, vegna sömu kröfu og innheimtukostnaður verið tilgreindur 950 krónur. Engin önnur gögn hafi verið lögð fram vegna innheimtuaðgerða fyrir úrskurðardag. Með vísan til framangreinds telur varnaraðili að innheimtukostnaður geti ekki verið í samræmi við þær innheimtuaðgerðir sem ráðist var í fyrir úrskurðardag.

Varnaraðili mótmælir kröfu sóknaraðila um dráttarvexti frá gjalddaga hverrar kröfu til 12. september 2024, samtals að fjárhæð 5.151.791 króna. Telur varnaraðili að ljóst sé að krafa um dráttarvexti muni ráðast af úrlausn dómsins á öðrum kröfuliðum sem ágreiningur sé um.

Um lagarök að öðru leyti vísar varnaraðili til laga nr. 21/1991, einkum 112. gr. þeirra laga. Þá vísar varnaraðili til 1. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991 varðandi málskostnaðarkröfu.

IV.

Niðurstöður:

Hluti af endanlegum dómkröfum sóknaraðila taka til þess að viðurkennt verði að krafa sóknaraðila að fjárhæð 4.314.075 krónur njóti réttshæðar sem almenn krafa samkvæmt 113. gr. laga nr. 21/1991, við gjaldþrotaskipti varnaraðila. Samkvæmt athugasemd nr. 1 neðanmáls í kröfuskrá þrotabúsins liggur fyrir að skiptastjóri miðar við að taka ekki afstöðu til almennra krafna við gjaldþrotaskipti þar sem ljóst þygi að ekkert muni fást greitt upp í þær, sbr. 1. mgr. 119. gr. sömu laga. Hið sama kom fram hjá varnaraðila við aðalmeðferð. Breytt kröfugerð sóknaraðila með tilliti til framangreinds kom fyrst fram við byrjun aðalmeðferðar og hefur ekki fengið sérstaka umfjöllun hjá skiptastjóra á fundi til að jafna ágreining. Ágreiningur um almennar kröfur er ekki meðal þess ágreiningsefnis sem vísað var til dómsins af hálfu skiptastjóra en ágreiningsefnið hverfist um forgangskröfu sóknaraðila á grundvelli 112. gr. laga nr. 21/1991. Að þessu virtu, og með hliðsjón af téðu ágreiningsefni sem vísað var til úrlausnar dómsins með bréfi skiptastjóra 18. september sl., sbr. 171. gr. laga nr. 21/1991, verður að vísa af sjálfisdáðum frá dómi fyrrgreindum hluta af dómkröfu sóknaraðila sem lýtur að viðurkenningu á almennri kröfu, eins og greinir í úrskurðarorði.

Ágreiningur aðila, sem vísað var til dómsins samkvæmt bréfi skiptastjóra varnaraðila, hverfist í aðalatriðum um hvort forgangskrafa sóknaraðila samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991 verði viðurkennd við skiptameðferð þrotabús varnaraðila og að hvaða marki skiptastjóra beri að viðurkenna kröfuna. Í málinu er ekki ágreiningur um efni kjarasamnings, þar á meðal um launataxta og vinnutímaviðmið og aðrar þess háttar kjarasamningsbundnar forsendur.

Meginágreiningur aðila hverfist um fjárhæð forgangskröfu sóknaraðila vegna launa o.fl. Í aðalatriðum liggur fyrir dómnum að skera úr um það hvort í málinu liggja fyrir fullnægjandi sönnun fyrir því að sóknaraðili hafi innt af hendi vinnu fyrir hið gjaldþrota félag í því umfangi og með þeim hætti sem haldið hefur verið fram af hálfu sóknaraðila. Jafnframt að leysa úr því hvort krafa sóknaraðila, að því marki sem hún er umfram þegar samþykktá fjárhæð af hálfu skiptastjóra, geti talist vera forgangskrafa í merkingu 112. gr. laga nr. 21/1991. Varnaraðili telur í ljósi allra atvika að ekki sé tilefni til að breyta afstöðu sinni og að hafna eigi kröfu sóknaraðila og fallast á kröfu varnaraðila sem felur í sér að 4.413.232 krónur séu viðurkenndar sem forgangskrafa samkvæmt fyrrgreindu lagaákvæði. Sundurliðun á þeirri kröfu sem skiptastjóri hefur fallist á er nánar skilgreind í greinargerð hans, sbr. fyrri umfjöllun um málsástæður varnaraðila og töflu með sundurliðunum. Út frá þeim málalíbúnaði liggur fyrir að skiptastjóri hefur fallist á kröfu sóknaraðila um vangreidd laun fyrir nóvember og desember 2023 og vegna febrúar og mars 2024. Einnig er ljóst út frá málalíbúnaði varnaraðila að við afmörkun á fjárhæðum miðaði skiptastjóri við staðgreiðsluskrá vegna launa sóknaraðila. Einnig liggur fyrir að skiptastjóri hefur fallist á kröfu sóknaraðila um greiðslu launa á uppsagnarfresti þar sem jafnframt var tekið mið af uppgefnum launum út frá staðgreiðsluskrá. Í því samhengi ber afstaða skiptastjóra með sér að dregin voru frá launum á uppsagnarfresti önnur laun sóknaraðila frá Íslandshótelum hf., sbr. nánar síðar. Jafnframt hafa kröfur sóknaraðila um ógreitt orlof, orlofsuppbót og desemberuppbót verið samþykktar að hluta, auk þess sem fallist hefur verið á kröfu um dráttarvexti í samræmi við samþykktar kröfur sóknaraðila, allt fram til úrskurðardags, 12. september 2024.

Eftirstandandi ágreiningur aðila varðar aðallega kröfur sóknaraðila umfram þegar samþykktá fjárhæð, sbr. uppfærða kröfugerð sóknaraðila. Málalíbúnaður sóknaraðila byggir að mestu á því að raunverulegt efni vinnusambands aðila, í samræmi við munnlegt samkomulag, hafi falið í sér umtalsvert meiri vinnu sóknaraðila í þágu Vietnam Restaurant ehf., þ.e. meira en útgreidd laun gefi til kynna samkvæmt staðgreiðsluskrá. Er á því byggt af hálfu sóknaraðila að hann og fleiri starfsmenn fyrrgreinds félags hafi án undantekninga unnið 12 tíma á dag, sex daga vikunnar, allt það tímabil sem um ræðir. Að því virtu grundvallast eftirstandandi kröfur sóknaraðila að langmestu leyti á kröfu um meinta vangoldna yfirvinnu, nánar tiltekið að jafnaði 155–167 tíma í hverjum mánuði. Af hálfu varnaraðila er hins vegar byggt á því að fullyrðingar sóknaraðila í þessa veru séu ósannaðar og ekki studdar fullnægjandi gögnum.

Á skiptastjóra hvíla veigamiklar skyldur sem lúta að meðferð og afstöðu til lýstra krafna í þrotabú. Meginmarkmið skiptastjóra er að gæta hagsmuna þrotabúsins og kröfuhafa þess á hlutlægan hátt, tryggja jafnræði þeirra og hámarka endurheimtu til greiðslu skulda. Við gjaldþrotaskipti njóta kröfuhafar almennt jafnræðis. Með 109.–112. gr. laga nr. 21/1991 er vikið frá þessari grundvallarreglu. Um er að ræða

undantekningar sem sæta þröngri lögskýringu. Með 112. gr. laga nr. 21/1991 er vissum kröfum skipað framfar öðrum í réttindaröð. Er þannig vikið frá meginreglu um jafnræði kröfuhafa. Ástæðurnar eru meðal annars vernd og hagsmunir launþega umfram aðra kröfuhafa. Er almennt miðað við að skýra beri allan forgang, þar með talið vegna forgangskrafna, þröngri lögskýringu, sbr. t.d. dóm Hæstaréttar Íslands í máli nr. 624/2012. Almennt er miðað við í gjaldþrotaskiptarétti að sá sem lýsir kröfu í þrotabú hefur sönnunarbyrði um tilvist og réttmæti kröfunnar, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991. Þá er almennt miðað við út frá framangreindu að það sé kröfuhafa að sýna fram á að krafa sem lýst hafi verið í þrotabú teljist vera forgangskrafa samkvæmt 112. gr. laga nr. 21/1991.

Fyrir liggur að fyrrum fyrirsvarsmáður Vietnam Restaurant ehf., Quang Ngoc Le, og fleiri einstaklingar hafa réttarstöðu sakbornings samkvæmt IV. kafla laga nr. 88/2008 við lögreglurannsókn vegna meints vinnumannsals o.fl. í tengslum við starfsemi félagsins áður en það var tekið til gjaldþrotaskipta. Lögreglurannsóknin var í undanfara þess að félagið var tekið til gjaldþrotaskipta, eins og áður er rakið. Óumdeilt er að sóknaraðili í máli þessu hefur réttarstöðu brotaþola samkvæmt V. kafla áðurnefndra laga við rannsóknina. Hið sama á við um þau vitni sem gefið hafa skýrslu fyrir dómi í ágreiningsmáli þessu. Mansal er refsivert samkvæmt 227. gr. a í almennum hegningarlögum nr. 19/1940, sbr. síðari breytingar. Fyrrgreindri lögreglurannsókn er ólokið. Að því virtu liggur ekki fyrir ákvörðun um hvort gefin verði út ákæra eða hvort sakamál verði fellt niður að hluta eða öllu leyti vegna téðra sakargifta á hendur fyrirsvarsmanninum o.fl. Að þessu virtu, og miðað við þau takmörkuðu gögn úr sakamálinu sem eru meðal málsgagna í ágreiningsmáli þessu, sem og út frá sönnunarfærslu sóknaraðila að öðru leyti, þykir við úrlausn málsins óvarlegt að færa líkur að því, beint eða óbeint, hvort téður fyrirsvarsmáður og aðrir menn tengdir honum, sem njóta réttarstöðu sakbornings við lögreglurannsóknina, hafi í téðu vinnusambandi við sóknaraðila o.fl. gerst sekir um meint vinnumannsal og skyld brot, sbr. 2. mgr. 70. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands nr. 33/1944, sbr. 8. gr. laga nr. 97/1995. Verður því að hafna þeim málatilbúnaði sóknaraðila við úrlausn á ágreiningi aðila.

Meðal málsgagna eru undirritaðir skriflegir ráðningarsamningar sóknaraðila við Vietnam Restaurant ehf. Samkvæmt efni samninganna var um að ræða ótímabundna ráðningu í fullt starf hjá félaginu. Í samningunum var gert ráð fyrir vinnu á mismunandi vinnustöðum, tímataxtar voru tilgreindir og að greiða ætti laun mánaðarlega, auk þess sem vísað var til kjarasamnings og að stéttarfélag sóknaraðila væri Matvís. Á hinn bóginn var orlofsréttur, uppsagnarfrestur, mánaðarlaun og lengd venjulegs vinnudags eða vinnuviku ekki tekið fram í ráðningarsamningnum. Ljóst er hins vegar að nægjanlegt var að vísa til kjarasamnings, sbr. aðalkjarasamning, í ráðningarsamningi um þau atriði, sbr. auglýsingu nr. 503/1997, um gildistöku tilskipunar Evrópusambandsins nr. 91/533/EBE frá 14. október 1991 um skyldu vinnuveitanda að skýra launþegum frá samningsskilmálum eða ráðningarfyrikomulagi, sbr. 1. gr. laga nr. 55/1980 um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lifeyrisréttinda, sbr. 5. gr. laga nr. 69/1993. Að framangreindu virtu verður lagt til grundvallar að ráðningarsamningar sóknaraðila hafi í aðalatriðum uppfyllt form- og efnisskilyrði í lagalegri merkingu. Er því ekki nægjanlegt hald í málatilbúnaði sóknaraðila um hið gagnstæða og verður hann að bera hallann af því við úrlausn málsins.

Engir launaseðlar hafa verið lagðir fram vegna meðferðar málsins. Af hálfu sóknaraðila hefur verið byggt á því að engir launaseðlar hafi verið útgefnir á meðan hann starfaði fyrir Vietnam Restaurant ehf. Sá málatilbúnaður stangast hins vegar á við staðhæfingu í greinargerð sóknaraðila til dómsins (44. tölul.) þar sem greinir meðal annars að útgefnir launaseðlar hafi ekki endurspeglað raunverulega vinnu starfsfólks. Að þessu virtu verður við úrlausn málsins lagt til grundvallar að launaseðlar hafi í reynd verið útgefnir hjá Vietnam Restaurant ehf., þar á meðal vegna sóknaraðila. Er því ekki nægjanlegt hald í málatilbúnaði sóknaraðila um hið gagnstæða og verður hann að bera hallann af því við úrlausn málsins.

Engin gögn liggja fyrir um tímaskráningu á vinnu sóknaraðila. Í skýrslu sóknaraðila fyrir dómi kom fram að hann hefði sjálfur ekki haldið utan um skráningu vinnutíma. Hið sama kom í aðalatriðum fram hjá vitnum. Engin slík samtímagögn liggja því fyrir í málinu frá sóknaraðila eða vitnum. Af hálfu varnaraðila hefur við málflytning verið upplýst að skiptastjóri hafi takmörkuð gögn undir höndum um rekstrarleg málefni Vietnam Restaurant ehf., áður en félagið fór í þrot, þar sem lögregla hafi lagt hald á skjálleg bókhaldsgögn félagsins o.fl. í þágu rannsóknar sakamálsins. Verður að taka tillit til þessara sér-

stöku aðstæðna skiptastjóra varðandi stöðu og málefni þrotabúsins við úrlausn málsins. Að því virtu geta almennar sönnunarreglur, eins og þeim er beitt í vinnulaunamáli, tæplega átt við í máli þessu, þ.e. að vinnuveitandi beri hallann af sönnun ef gögn um skráningu á vinnutíma starfsmanns liggja ekki fyrir hjá viðkomandi launagreiðanda. Verður því að hafna þeim málatilbúnaði sóknaraðila, eins og hér stendur á.

Við aðalmeðferð málsins gaf sóknaraðili skýrslu, auk fimm annarra með réttarstöðu vitnis, eins og áður er rakið í málavaxtalýsingu. Framburðirnir draga meðal annars fram þá mynd af vinnusambandinu að sóknaraðili hafi á þeim tíma sem um ræðir, án marktækra undantekninga, unnið 12 tíma á dag, frá 10:00 til 22:00, sex daga vikunnar og að unnið hafi verið á stórhátíðardögum o.fl. Í meginatriðum styðja framburðirnir málatilbúnað sóknaraðila um umfang vinnunnar og að það hafi verið meira en komi fram um laun samkvæmt staðgreiðsluskrá. Einnig er ljóst að framburðirnir samrýmast í aðalatriðum því sem greinir í framburði þeirra hjá lögreglu, að minnsta kosti út frá þeim skýrslum téðra vitna sem eru auðkenndar með nöfnum og hægt er að bera saman. Að öðru leyti eru lögregluskýrslur af vitnum, sem lagðar hafa verið fram, með yfirstrikunum yfir nöfn o.fl. Er því ekki hægt að ráða af skýrslunum hver gaf hvaða skýrslu o.fl. Efnisatriði lögregluskýrslanna er þó heilt á litið með svipuðum hætti og kom fram hjá vitnunum fyrir dómi. Upplýsingablöð 27 fyrrverandi starfsmanna sem störfuðu hjá Vietnam Restaurant ehf., og/eða öðrum félögum á vegum sama fyrirsvarsmanns, eru af sama toga en þau eru öll með nafnleynd og með ýmsum yfirstrikunum. Er óljóst af þeim gögnum hvernig staðið var að þeirri upplýsingaöflun og hversu áreiðanleg hún var. Verður ekki byggt á þeim gögnum við úrlausn málsins. Hvað sem framan- greindu líður er þó ljóst að skýrsla sóknaraðila í máli þessu fyrir dómi er einhliða aðilaskýrsla og hefur sem slík afar takmarkað gildi við sönnunarmatið, sbr. almennar sönnunarreglur. Einnig liggur fyrir að sóknaraðili og umrædd fimm vitni sem gáfu skýrslur fyrir dómi báru með afar svipuðum eða nánast sam- hljóða og einhliða hætti um öll helstu atriði sem spurt var um varðandi vinnusambandið, aðdraganda þess og önnur atvik. Dregur það nokkuð úr vægi skýrslanna með tilliti til áreiðanleika, sbr. 59. gr. laga nr. 91/1991. Einnig ber að líta til þess að téð vitni, auk sóknaraðila, hafa öll lýst samkynja forgangskröfum í bú varnaraðila, sbr. kröfuskrá. Vitnin hafa því sem næst aðilastöðu í málinu. Vitnin, auk sóknaraðila, hafa því verulegra og sameiginlegra hagsmuna að gæta af úrslitum málsins, sbr. fyrrgreinda lagagrein. Samkvæmt framangreindu er ekki unnt að byggja á skýrslum sóknaraðila og téðra vitna við sönnunarmatið þannig að úrslitum ráði fyrir málatilbúnað sóknaraðila.

Að öllu framangreindu virtu, og þar sem annarra haldbærra gagna nýtur ekki við, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991, er ósannað að vinnuframlag sóknaraðila til hins gjaldþrota félags hafi verið með þeim hætti og í því umfangi sem sóknaraðili leggur til grundvallar endanlegri kröfugerð sinni. Verður því ekki fallist á með sóknaraðila að hækka beri forgangskröfu hans sem nemur vangreiddum launum, orlofi og öðrum tengdum kröfufliðum. Út frá hinu sama og þar sem ekki er kveðið á um fasta umsamda yfirvinnu í skriflegum ráðningarsamningi er ekki fallist á með sóknaraðila að hann eigi rétt á yfirvinnu á upp- sagnarfresti samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991.

Samkvæmt öllu framangreindu verður við úrlausn málsins að miða við laun sóknaraðila á téðu tímabili samkvæmt staðgreiðsluskrá, eins og varnaraðili hefur miðað við í útreikningum sínum og lagt til grundvallar afstöðu sinni til hinnar lýstu forgangskröfu sóknaraðila.

Sóknaraðili gerir kröfu vegna ólögmeðs frádráttar frá launum, samtals að fjárhæð 1.968.800 krónur, og byggir sóknaraðili á því að krafan njóti réttarstöðu samkvæmt 1. tölul. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Um sé að ræða fjármuni sem hann hafi greitt til baka eftir að hafa mótttekið útborguð laun í vinnusambandinu. Reikningsyfirlit sóknaraðila, sem eru meðal málsgagna, eru óskýr um hvort eða hvernig meintar endurgreiðslur hafi farið fram. Af yfirlitunum verður ekki ráðið með skýrum hætti að þar séu peningaúttektir úr hraðbönkum eða millifærslur sem geti samrýmst tilgreindum endurgreiðslum á yfirliti um útreikninga sóknaraðila. Með sömu rökum og áður greinir, að breyttu breytanda, getur skýrsla sóknaraðila og téðra vitna fyrir dómi, sbr. lögregluskýrslur, ekki haft sönnunargildi um þennan hluta málsins. Hið sama á við um upplýsingablöð 27 ónafngreindra starfsmanna sem lögð hafa verið fram. Er málatilbúnaður sóknaraðila um þennan kröfuflið í öllum aðalatriðum vanreifaður og ósannaður. Þegar að þessu virtu, og þar sem annarra gagna nýtur ekki við, verður að hafna fyrrgreindum kröfuflið sóknaraðila.

Sóknaraðili gerir kröfu um að innheimtukostnaður að fjárhæð 340.256 krónur, sem féll til fyrir úrskurðardag, verði viðurkenndur sem forgangskrafa samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991. Þau gögn sem liggja fyrir vegna þessa kröfufliðar er áskorun sóknaraðila til varnaraðila, dags. 15. apríl 2024, og innheimtuviðvörðun, dags. 17. sama mánaðar. Engin önnur gögn liggja fyrir um mögulegar innheimtuaðgerðir fyrir úrskurðardag. Þá er mjög takmörkuð umfjöllun um innheimtukostnað í kröfulýsingu sóknaraðila til varnaraðila og hið sama á við um greinargerð sóknaraðila til dómsins. Verður því að hafna þessum kröfuflið að öllu leyti vegna vanreifunar, sbr. 117. gr. laga nr. 21/1991.

Samkvæmt öllu framangreindu hefur sóknaraðili ekki sýnt fram á að rétt sé að víkja frá þeirri fjárhæð sem varnaraðili hefur þegar samþykkt sem forgangskröfu sóknaraðila í búið. Frá þessu er ein undantekning. Fyrir liggur að við munnlegan flutning málsins féll lögmaður varnaraðila frá málsástæðu um að skiptastjóra hafi verið rétt við útreikning á launum á uppsagnarfresti í maí og júní 2024 að draga frá laun frá Íslandshótelum hf., þ.e. 133.271 krónu vegna maí og 546.932 krónur vegna júní. Verður að skilja málatilbúnað varnaraðila að þessu leyti, sbr. sundurliðun á bls. 3 í greinargerð hans og útreikninga varnaraðila á dskj. 8, hvað svo sem líður dómkröfu hans, að þar með fallist varnaraðili á með sóknaraðila að hækka eigi samþykktu forgangskröfu sem nemur téðum frádrætti. Af þessu leiðir að dómurinn miðar jafnframt við að hækka eigi reiknaða fjárhæð orlofs vegna launa sóknaraðila á uppsagnarfresti á sama tímabili, þ.e. úr 49.684 krónum í 118.860 krónur. Út frá hinu sama leggur dómurinn til grundvallar að hækka eigi reiknaða dráttarvexti, 17% samkvæmt vaxtatöflu Seðlabanka Íslands, sem leiðir af téðri breytingu, þ.e. að reiknaðir dráttarvextir hækki úr 359.504 krónum í 390.680 krónur. Samkvæmt öllu framangreindu leggur dómurinn til grundvallar 4.803.087 krónur, sem uppfærða samtölu launa og annarra launategdra þátta, og 390.680 krónur sem uppfærða samtölu dráttarvaxta, samtals 5.193.767 krónur. Þessu til viðbótar er bætt úr 919 króna misræmi í tölulegum útreikningum varnaraðila sem virðist stafa af skekkju á samtölu vegna orlofs, sbr. dskj. 8 og 16, og bætir dómurinn þeirri fjárhæð við svo ekki halli á sóknaraðila. Að öllu framangreindu virtu verður lagt til grundvallar að fyrrgreind heildarfjárhæð, 5.194.686 krónur, njóti viðurkenningar sem forgangskrafa sóknaraðila í þrotabú varnaraðila, eins og nánar greinir í úrskurðarorði.

Að virtum málsatvikum, og með vísan til 2. mgr. 178. gr. laga nr. 21/1991, sbr. 3. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991, þykir rétt að málskostnaður falli niður milli aðila.

Af hálfu sóknaraðila flutti málið Guðrún Ásta Lúðvíksdóttir lögmaður en af hálfu varnaraðila flutti málið Guðmundur Hólmar Helgason lögmaður.

Daði Kristjánsson héraðsdómari kveður upp úrskurðinn.

Úrskurðarorð:

Vísað er frá dómi af sjálfsdáðum kröfu sóknaraðila, A, um að viðurkennt verði að krafa hans, að fjárhæð 4.314.075 krónur, njóti réttarstöðu samkvæmt 113. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., við gjaldþrotaskipti varnaraðila, þrotabús Vietnam Restaurant ehf.

Viðurkennt er að krafa sóknaraðila, sem nemur 5.194.686 krónum, njóti stöðu í réttindaröð samkvæmt 1. mgr. 112. gr. laga nr. 21/1991, við gjaldþrotaskipti varnaraðila.

Málskostnaður fellur niður.